Gemeente Amsterdam

Vraag 1.2 Masterplan Zuidoost opgaven en noodzakelijke interventies voor de lange en middellange termijn

Wat is al in beeld gebracht, voor Masterplan Zuidoost, aan opgaven en noodzakelijke interventies voor de lange en middellange termijn; en wat is daarvoor nodig en beschikbaar aan beschikbare financiële middelen, formatie en inzet vanuit de reguliere programmabegroting en directies, voor deze bestuursperiode?

Antwoord (max. 1 A4)

a) ***Wat is al in beeld gebracht – voor Masterplan Zuidoost - aan opgaven en noodzakelijke interventies voor de lange en middellange termijn***

Ambitie 1: inclusie

Huidige inzet die gecontinueerd moet worden:

- Community development gericht op het versterken van de gemeenschapskracht, het vergroten van participatie en het bevorderen van onderlinge verbinding.
- Innovatieve inzet op thema's waar bewoners meer focus op willen realiseren.
- Faciliteren van dialogen om volwaardig en gelijkwaardig burgerschap en kansengelijkheid te bevorderen op basis van door de gemeenschap gedragen behoeften
- Community Wealth Building. Bouwen aan een rechtvaardige lokaal verankerde economie, waar het vermogen dat wordt opgebouwd in het stadsdeel blijft en ten goede komt aan het welzijn en sociaaleconomische positie van bewoners.

Aanvullende noodzakelijke interventies:

Structurele middelen voor community development en grassroot organisaties, gericht op:

- Uitwerking Visie en strategie op grassroot organisaties (capaciteit)
- professionalisering en organisatie versterking
- het toewerken naar duurzame sociale businessmodellen.
- Het vernieuwen van financieringsstructuren en/of verankering in bestaande structuren.

Ambitie 2A: wonen

Huidige inzet die gecontinueerd moet worden:

- Realiseren empowermentcentra in hotspotgebieden (H-buurt, Holendrecht, Venserpolder) ter versterking van zelfredzaamheid, participatie en ontwikkelkansen.
- Begeleiding en versterking van wooncoöperaties, bewonersinitiatieven en buurten.
- Informatievoorziening en voorlichting ter bevordering van doorstroming en tegengaan van kansenongelijkheid en informatieachterstand.
- Ondersteuning Mediahub (17 kleine mediabedrijven uit Zuidoost, bereik van ca. 60.000 bewoners).
- Meer betaalbare bedrijfsruimtes voor startende en kleine ondernemers.

Aanvullende noodzakelijke interventies:

Aanpak afvalproblematiek

- Kleinschalige schoonmaakacties, bewustwordingscampagne en bewonersactivering.

Ambitie 2B: veiligheid

Continuering noodzakelijke inzet voor veiligheid

1. Wijkactieteams: in 5 wijken kunnen bewoners voor veiligheidsproblemen in hun buurt terecht bij het Wijkactieteam. Stadsdeel, politie, corporaties en ISG hosts pakken dit direct gezamenlijk op. Doel is het verbeteren van de veiligheid in de woonomgeving en herstel vertrouwen in de overheid.
2. Versterken aanpak Jeugd & Veiligheid, oa door inzet grassrootsorganisaties die

risicojongeren begeleiden en ondersteunen. Organisaties als "Jongeren die het kunnen", 'Keep it real" en "Funtrax" kennen de jongeren en genieten meer vertrouwen. Doel is het voorkomen dat jongeren (opnieuw) betrokken raken bij criminaliteit en overlast.
3. Versterking lokale Aanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (HGKM), oa door samenwerking formele en informele partijen in casuïstiek, een plegeraanpak en inzet op bewustwording en doorbreken taboes.

Noodzakelijke nieuwe activiteiten
1. Extra Wijkactieteam. Omdat er tienduizenden bewoners bijkomen is er komende coalitieperiode behoefte aan meer Wijkactieteams.
2. Extra inzet op preventie van jeugdcriminaliteit. Dit kan door extra inzet van (specialistisch) jongerenwerk in aanvulling op stedelijk leernetwerk.
3. Inzet specialistisch team na heftige incidenten
   Na ernstige incidenten is cultuursensitieve nazorg direct gewenst. Dit lukt niet in reguliere (zorg)systeem. Met een groep specialistische hulpverleners uit Zuidoost kunnen we dit organiseren incl. warme overdracht naar reguliere hulpverlening.

Ambitie 3: Jeugd
Noodzakelijke interventies en uitbreidingen
1. Familiescholen: continuering inzet op de 7 bestaande Familiescholen en uitbreiding met nog eens 7 scholen.
2. Lerarenagenda / agenda pedagogische professionals specifiek voor Zuidoost: behouden, versterken en aantrekken pedagogische professionals waaronder onderwijzers; onder de vlag van de Zuidoost Academie.
3. Een nieuw schoolgebouw voor het middelbaar onderwijs, opdat meer kinderen uit Zuidoost voor een middelbare school in Zuidoost kiezen, met name havo/vwo leerlingen. Kosten / proces: Een nieuw schoolgebouw in Zuidoost past niet binnen de stedelijke afspraken, vastgelegd in het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs en gaat ten koste van een investering in een andere school.
4. Investering in onderwijskwaliteit basisscholen: Zuidoost blijft structureel achter bij het stedelijk gemiddelde. Stedelijke interventies met name Onderwijs Netwerk Amsterdam (ONA) specifiek inzetten in Zuidoost.
5. Jongerenbegeleiding / jongerenwerk kwetsbare jongeren: intensieve naschoolse begeleiding van jongeren die kwetsbaar zijn, o.a. om dader of slachtoffer te worden van criminaliteit; continuering huidige inzet op 50 jongeren en uitbreiding 100 extra jongeren.
6. Gezonde Kansrijke Start: continuering en uitbreiding bestaande inzet op (gezinnen van) jonge kinderen omdat inzet op jonge kinderen de meeste winst oplevert en Zuidoost hierop achterstanden laat zien.

Punten 2, 3 en 4 betreffen een continuering van het huidige beleid, waarbij een intensievere focus op Zuidoost is gewenst.
Punten 1,5 en 6 betreffen een continuering en gewenste uitbreiding.

Ambitie 4: Werk en economie
Opgave Werk: Het gemiddelde inkomen van Amsterdammers in Zuidoost wordt in twintig jaar verhoogd naar het Amsterdams gemiddelde.

Continuering:
- Zuidoost Werkt heeft de ambitie om 500 banen te verzorgen. In potentie kunnen meer mensen, en specifiek jongeren, worden geholpen.
- Met jaarlijkse carrière evenementen, talentenprogramma's en een doorlopende campagne worden werkzoekenden en werkgevers bereikt.

Extra inzet:

- De Schuldenvrije Buurt: mensen met problematische schulden ondersteunen en zorgen voor een nieuwe generatie die opgroeit zonder problematische schulden.

Opgave Lokale Economie: een specifieke aanpak om ervoor te zorgen dat het aanwezige lokale ondernemerschap de kans krijgt om zich te ontwikkelen en bij te dragen aan het verhogen van het gemiddelde inkomen.

- Extra capaciteit en activiteiten om ondernemers te faciliteren.
- Twee keer per jaar een Next Now Event op groeiondernemers.
- Extra middelen voor groeihubs (fysieke locaties + beheer + programmering).

Wat is daarvoor beschikbaar aan financiële middelen, formatie en inzet vanuit de reguliere programmabegroting en directies, voor deze bestuursperiode?
Voor de integrale aanpakken Aanpak Noord, Samen Nieuw-West en Masterplan Zuidoost zijn vanaf 2027 geen gemeentelijke middelen beschikbaar vanuit de reguliere programmabegroting.

Omschrijving *Bedragen x miljoen*	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
NPSNW	€ 8,4	0	0	0	0
Aanpak Noord	€ 5,9	0	0	0	0
Masterplan Zuidoost	€ 4,4	0	0	0	0
Totaal	€ 18,7	0	0	0	0

Vanuit de reguliere programmabegroting en directies wordt op verschillende manieren 'ongelijk geïnvesteerd voor gelijke kansen' in de drie gebieden. Maar er wordt niet structureel en uniform bijgehouden om hoeveel middelen, FTE's en voorzieningen dit gaat. Er zijn ook geen richtinggevende afspraken over welk deel van de reguliere programmabegroting(en) gericht moet zijn op de drie gebieden. Dit vergt een doorontwikkeling in de wijze waarop de gemeentelijke inzet van middelen, FTE's en voorzieningen gebiedsgericht wordt gestuurd en gerapporteerd.

Tot slot geldt dat er een groot verschil in de beschikbaarheid van middelen is tussen enerzijds Zuidoost en Nieuw-West en anderzijds Noord. Dit komt doordat NW en ZO deel uitmaken van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV) en daardoor significant meer middelen vanuit het Rijk krijgen. In onderstaande tabel is een indicatief beeld gegeven van het verschil.

Bedragen x mln		Totaal	Zuidoost	Nieuw-West	Noord
Coalitiemiddelen 2022 - 2026	Amsterdams Akkoord '22-26	€ 60	€ 17	€ 23	€ 20
Incidentele middelen 2024 - 2025	Begroting 2024	€ 21	€ 7	€ 7	€ 7
Gemeentelijke middelen 2025 - 2029	Isolatieoffensief 2026 - 2029	€ 13,5	€ -	€ -	€ 14
(toegekend VJN '25)	Veiligheid Aanpak Noord 2025 - 2028	€ 9	€ -	€ -	€ 9
	Totaal	€ 22,3	€ 0	€ 0	€ 22
Rijksmiddelen 2022 - 2032	Woningbouwimpuls	€ 10	€ -	€ -	€ 10
	Preventie met Gezag	€ 3	€ -	€ -	€ 3
	School en omgeving	€ 20	€ 5	€ 11	€ 4
	Regio Deals	€ 30	€ 20	€ -	€ 10
	Totaal	€ 63	€ 25	€ 11	€ 27
NPLV Rijksmiddelen 2022 - 2032	Volkshuisvestingsfonds	€ 96	€ 41	€ 55	€ -
	Woningbouwimpuls	€ 18	€ 9	€ 9	€ -
	Energiefixers	€ 6	€ 2	€ 4	€ -
	Preventie met Gezag	€ 42	€ 21	€ 21	€ -
	Kansrijke Wijk (t/m '25)	€ 80	€ 29	€ 52	€ -
	Kansrijke Wijk ('26-'28)	€ 62	€ 19	€ 43	€ -
	Kansrijke Wijk ('29-'35	PM	PM	PM	€ -
	Woontop	€ 185	€ 105	€ 80	€ -
	Totaal	€ 428	€ 207	€ 221	€ 0
Europese subsidie 2024 - 2027	Subsidie European Urban Initiative	€ 5	€ -	€ -	€ 5
	Gender equality ESF+	€ 1	€ -	€ -	€ 1
	Totaal	€ 6	€ -	€ -	€ 6
Totaal		€ 662	€ 275	€ 305	€ 82

Wat is daarvoor nodig aan financiële middelen, formatie en inzet vanuit de reguliere programmabegroting en directies, voor deze bestuursperiode?

Om de opgaven zoals die in beeld zijn gebracht voor de drie gebieden effectief aan te pakken is inzet langs drie lijnen nodig:

1. Ten eerste is het nodig de integrale aanpakken door te zetten. Om de huidige aanpakken op dezelfde wijze door te kunnen zetten is de komende 4 jaar € 60,- mln nodig. Indien de wens is om deze aanpakken te intensiveren zijn meer middelen nodig. Desgewenst kan dit nader gespecifieerd worden. Dit zijn 'vliegwiel'-middelen om kleinere extra's in de gebieden te realiseren, te bouwen aan vertrouwen van bewoners en maatschappelijke partners. De gemeente kan hiermee zijn rol in Aanpak Noord en als Alliantiepartner in ZO en NW betrouwbaar invullen door gericht in te zetten op merkbare verbeteringen voor bewoners.

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
NPSNW	0	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.
Aanpak Noord	0	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.
Masterplan Zuidoost	0	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.
Totaal	0	**15**	**15**	**15**	**15**

Voor de verdeling per gebied kan de huidige verdeelsleutel gehanteerd worden, voornamelijk gebaseerd op inwoneraantal (exclusief programmakosten is dat voor NW € 5,1 mln, Noord €3,9 mln en ZO €3,7 mln). Ook kan gekozen worden om Noord ruimer van middelen te voorzien vanwege het ontbreken van NPLV-middelen.

2. Ten tweede is een opdracht nodig om 'ongelijk investeren voor gelijke kansen' verder te versterken, en te verankeren in de werkwijze van de gemeente. In de opdracht zijn per

directie de volgende zaken nodig: doelen, helder eigenaarschap en inzicht in de gebiedsgerichte inzet (middelen, FTE's, voorzieningen). De contouren van deze opdracht kunnen als volgt zijn:

a. **We versterken 'ongelijk investeren voor gelijke kansen'[1] in Nieuw-West, Noord en Zuidoost. Naast de programmatische inzet via de drie integrale aanpakken, richten we de structurele budgetten van de (uitvoerings)directies en investeringsprogramma's extra op deze gebieden. We beginnen met de thema's die het meest relevant zijn voor kansengelijkheid (veiligheid, schoon, sociaal/jeugd/onderwijs, wonen, openbare ruimte, spelen, groen)**. We geven aan directies de opdracht om per gebied concreet vast te leggen wat er extra geleverd wordt op deze thema's in Noord, Zuidoost en Nieuw-West:
   1. welke zichtbare effecten mogen Amsterdammers verwachten in het stadsdeel;
   2. welke resultaten leveren de relevante directies hiervoor;
   3. welke inzet plegen deze directies hiervoor (middelen, FTE's en voorzieningen).
   4. We leggen dit uniform vast en rapporteren hierover naar de raad.

b. **Helder eigenaarschap en escalatie**. De verantwoordelijk bestuurder per portefeuille is aan zet om met de directies deze gebied-specifieke prestatieafspraken te realiseren, met mandaat zo dicht bij de uitvoering als mogelijk. Knelpunten, spanningen en dilemma's worden tijdig en expliciet geëscaleerd naar beslissers op het passende niveau (directeuren, GMT, DB-stadsdeel of college). Voor Noord, Nieuw-West en Zuidoost is er een coördinerend wethouder die de hoeder is van de voortgang per gebied.

c. **Gebiedsgerichte sturingsinformatie in bestaande structuren**. Op de doelen die het meest belangrijk zijn voor Noord, Zuidoost en Nieuw-West is inzicht beschikbaar hoe middelen, FTE's en voorzieningen verdeeld zijn over de stadsdelen en stadsgebied Weesp, én hoe dat zich verhoudt tot de opgave per gebied. Alle relevante (uitvoerings)directies rapporteren hierover op uniforme wijze, met meer nadruk op leren dan op verantwoorden. Daarbij zal de gemeente vanuit doel- en rechtmatigheid ook onderzoeken en uitwerken hoe passende lokale financieringsmogelijkheden (subsidie, inkoop) kunnen worden toegepast.

3. Ten derde is nodig om de lasten voor de stad eerlijk(er) te verdelen. Niet alles is uit te drukken in geld of personeelsinzet. Bij sommige besluiten kunnen bepaalde groepen of gebieden geprioriteerd worden. De gemeente moet soms ook ingewikkelde besluiten nemen die een negatieve impact hebben op de ervaren kwaliteit en leefbaarheid van een gebied. Bij deze besluiten kunnen de meest kwetsbare gebieden worden ontzien. Zoals bijvoorbeeld de verdeling van de opvang van kwetsbare groepen en de uitstroom GGZ. Waarbij de drie gebieden waar mogelijk ontzien worden.

4. Ten vierde is het nodig om 'ongelijk verdienen' in de gemeentelijke werkwijze te blijven hanteren. Het is in sommige gevallen mogelijk om te differentiëren naar opbrengsten. Dat betekent dat er op sommige plekken extra verdiend kan worden omdat elders voor meer gelijke kansen in te kunnen zetten. Bijvoorbeeld door het blijven toestaan van negatieve grondexploitaties in de drie gebieden.

5. Tot slot is nodig dat doorontwikkeling en verbetering van reguliere processen en beleid van directies (veelal via pilots en geïntensiveerde aanpakken) gericht worden op de drie gebieden. Om zo de impact en effectiviteit van het reguliere beleid te versterken. In deze

[1] ***Ongelijk investeren voor gelijke kansen in reguliere activiteiten****: in verdeling van middelen en capaciteit en het nemen van besluiten rekening houden met verschillen in sociaaleconomische status van bewoners en gebieden*

gebieden leert de gemeente via deze werkwijze versneld welke doorbraken werken en wat opgeschaald moet worden, zowel in het gebied als in de rest van de stad.

Financiële en personele gevolgen

- Vanaf 2027 zijn er geen gemeentelijke middelen beschikbaar voor het doorzetten van de integrale aanpakken voor Nieuw-West, Noord en Zuidoost. In bestuursperiode 2023-2026 was er in totaal € 60 mln aan gemeentelijke middelen beschikbaar.
- De FTE's voor inzet van de integrale aanpakken, werden gedekt vanuit de beschikbaar gestelde 60 mln. De dekking voor deze FTE's valt dus vanaf 2027 weg.
- Voor Aanpak Noord wordt het programmateam bekostigd uit gemeentelijke middelen (1,1 mln per jaar). De daarmee samenhangende FTE's zijn ongedekt vanaf 2027.
- Voor Nieuw-West wordt circa 900k per jaar aan gemeentelijke middelen ingezet voor FTE's (circa 7 FTE). Hiervoor is vanaf 2027 geen dekking. Daarnaast is er circa 500k rijksmiddelen beschikbaar voor FTE's. Deze middelen lopen door tot 2035.
- Voor Zuidoost wordt circa 900k per jaar aan gemeentelijke middelen ingezet voor FTE's (circa 7 FTE). Hiervoor is vanaf 2027 geen dekking. Daarnaast is er circa 500k rijksmiddelen beschikbaar voor FTE's. Deze middelen lopen door tot 2035.

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Doorzetten Samen Nieuw-West	0	n.t.b	n.t.b	n.t.b	n.t.b	
Doorzetten Aanpak Noord	0	n.t.b	n.t.b	n.t.b	n.t.b	
Doorzetten MPZO	0	n.t.b	n.t.b	n.t.b	n.t.b	
Totaal doorzetten integrale aanpakken	0	15	15	15	15	

Als er sprake is van een toe-of afname van personeel, geef dan aan hoeveel FTE het betreft.

Personele consequenties	2026	2027	2028	2029	2030	structureel
Aantal FTE* dat samenhangt met stoppen met intensivering of beleid	0	21	21	21	21	
Aantal FTE* dat samenhangt met starten met intensivering of beleid						
Incidenteel? Zo ja, tot wanneer?**						

* Dit betreft het totale aantal te verwachten fte's, ambtelijk en inhuur.

**Incidenteel houdt in dat er een link is tussen de tijdelijke impuls met incidentele middelen. En heeft daarmee een expliciete einddatum.